

Eğitim Felsefesi Bağlamında Kültürün Önem, Özellik ve Fonksiyonlarının İncelenmesi

Nejat Boyacı

MEB Eğitim Yöneticisi

nejatboyaci@gmail.com, ORCID:0000-0009-0651-9804

Özet

Kültürle ilgili ilk dikkati çeken özellik, bir topluluktaki ortak değerleri simgelemesidir. Bir toplumda bireysel farklılıklar söz konusu olsa da bazı semboller ve inanç sistemleri paylaşılarak ortak bir kültür meydana getirilmektedir. Topluları ayırt edebilmek için en belirgin araç kültürdür. Dil, sanat, yeme-içme, folklor, gelenek-görenek, siyaset, hukuk düzeni vb. tüm bu unsurlar toplumların kültürel özellikleridir. Bu özellikler bir toplumu tanımlayan unsurlardır. Toplumun birbirine bağlılığı kültürel öğeler aracılığıyla mümkün olmaktadır. Kültür bireylerin fizyolojik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesini sağlamaktadır. Bireyler içerisinde yaşadığı toplumun kültürel özelliklerinden etkilenerek iyiyi, doğruyu, güzeli ve çirkini öğrenerek kişiliklerini oluştururlar. Ayrıca aynı kültüre inanan insanlar belirli değerlerin korunmasında mutabık oldukları için bireyler arasında sosyal dayanışmayı sağlamaktadır. Kültürün toplum hayatındaki ilişkileri düzenlemesi kültürün önemli bir yansımasıdır. Kültürel değişmeye paralel olarak toplumdaki bireylerin, tutum, duygu ve düşünceleri de değişmektedir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak toplumsal yaşamda değişimler olmuştur. Tarımda karasabanın kullanılması geniş aile yapısını gerektirirken, biçerdöver gibi teknolojik araçların kullanılması aile yapısını dolayısıyla kültürü de değiştirmiştir. Kültür toplumları birbirinden ayıran önemli sınıflandırma aracıdır. Bunun yanı sıra kurumlar farklı kültürel özelliğe sahip bireylerden oluşabilmektedir. Kültür gerek kurum çalışanlarının birbirleriyle

Eğitim Felsefesi Bağlamında Kültürün Önem, Özellik ve Fonksiyonlarının İncelenmesi

gerekse çalışanların kurumların amaçlarına bağlanmasında belirleyicidir. Kurumlar amaçlarına ulaşmak için çalışanların desteğine ihtiyaç duymaktadır. Kurumlarda geçerli olan kültürel yapıyla uyum sağlayan çalışanlar işletmenin taleplerine olumlu tepkiler verecektir. Her kurumun kendine has değerleri, kuralları, iş yapma şekilleri bulunmaktadır. Kültürel gerçeklik içerisinde yaşayan kurumlar dış çevre ile ilişkilerinde bu hassasiyetleri göz önünde bulundurmalıdırlar, aksi takdirde sürdürülebilirlikte sıkıntılar ortaya çıkabilecektir. Aynı şekilde kurum çalışanları da farklı kültürel miraslarla işletme ortamına gelmektedirler. Bu farklılıkların kurum içerisinde uyumlaştırılarak, dengelenerek, işletme hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Felsefesi, Kültürün Önemi, Kültürün Özelliği, Kültürün Fonksiyonları

The Effects of the Stress Situation Experienced in the Educational Management Process on Performance

Abstract

The first notable feature about culture is that it symbolizes common values in a community. Even though there are individual differences in a society, a common culture is created by sharing some symbols and belief systems. The most obvious tool to distinguish societies is culture. Language, art, eating and drinking, folklore, tradition-custom, politics, legal order and so on. All these elements are cultural characteristics of societies. These characteristics are the elements that define a society. The interdependence of society is possible through cultural elements. Culture provides the satisfaction of physiological and social needs of individuals. Individuals are influenced by the cultural characteristics of the society in which they live, and they form their personalities by learning the good, the truth, the beautiful and the ugly. In addition, since people who believe in the same culture agree on the protection of certain values, it provides social solidarity among individuals. It is an important reflection of culture that culture regulates relations in social life. In parallel with the cultural change, the attitudes, feelings and thoughts of the individuals in the society also change. There have been changes in social life depending on scientific and technological developments. While the use of the plow in agriculture requires a large family structure, the use of technological tools such as a combine has changed the family structure and thus the culture. Culture is an important classification tool that separates societies from each other. In addition, institutions may consist of individuals with different cultural characteristics. Culture is determinative in both the employees of the institution with each other and the connection of the employees to the aims of the institutions. Organizations need the support of employees to achieve their goals. Employees who adapt to the cultural structure prevailing in institutions will respond positively to the demands of the enterprise. Every institution has its own values, rules and

ways of doing business. Institutions living in cultural reality should consider these sensitivities in their relations with the external environment, otherwise, problems may arise in sustainability. Likewise, the employees of the institution come to the business environment with different cultural heritages. These differences need to be harmonized and balanced within the organization and harmonized with the business objectives.

Keywords: Philosophy of Education, Importance of Culture, Characteristics of Culture, Functions of Culture

Giriş

İnsanlar doğayla mücadelesi sonucunda maddi ve soyut olgular meydana getirerek varlıklarını sürdürübilmişlerdir. İnsanlar çevrelerindeki sorunları çözmek için pratik çözümler meydana getirerek, birikimli çözümler yumağı oluşturmuştur. Bireyler ait oldukları toplumun kültürel özellikleri doğrultusunda yaşamlarını sürdürürler.

Bireylerin maddi ihtiyaçlarının yanında sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi de önem arz etmektedir. Bir toplumun üyesi olarak yaşayan birey, toplumda aidiyet duygusunu hissederek psikolojik ihtiyacının giderilmesini de sağlamaktadır.

Kültürün toplum hayatındaki ilişkileri düzenlemesi kültürün önemli bir yansımasıdır. Kültürel değişmeye paralel olarak toplumdaki bireylerin, tutum, duygu ve düşünceleri de değişmektedir.

Bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak toplumsal yaşam da değişimler olmuştur. Tarımda karasabanın kullanılması geniş aile yapısını gerektirirken, biçerdöver gibi teknolojik araçların kullanılması aile yapısını dolayısıyla kültürü de değiştirmiştir. Kültür toplumları birbirinden ayıran önemli sınıflandırma aracıdır (Doğu, 2021: 23).

Kurumlar farklı kültürel özelliğe sahip bireylerden oluşabilmektedir. Kültür gerek işletme çalışanlarının birbirleriyle gerekse çalışanların işletmelerin amaçlarına bağlanmasında belirleyicidir.

Kurumlar amaçlarına ulaşmak için çalışanların desteğine ihtiyaç duymaktadır. Kurumlarda geçerli olan kültürel yapıyla uyum sağlayan çalışanlar işletmenin taleplerine olumlu tepkiler verecektir. Her kurumun kendine has değerleri, kuralları, iş yapma şekilleri bulunmaktadır (Köse, v.d.,2001:220).

Bazı kurumlarda farklı kültürlerden çalışanlar da bulunabilmektedir. Bu durum kurumların tek bir kültür yerine çok kültürlü bir yapıyla çalışması sonucu doğurmaktadır (Yeşil, 2013: 53).

KÜLTÜRÜN ÖNEMİ

Bireyler Açısından Kültürün nemi

İnsanlar doğayla mücadelesi sonucunda maddi ve soyut olgular meydana getirerek varlıklarını sürdürebilmişlerdir. İnsanlar çevrelerindeki sorunları çözmek için pratik çözümler meydana getirerek, birikimli çözümler yumağı oluşturmuştur. Bireyler ait oldukları toplumun kültürel özellikleri doğrultusunda yaşamlarını sürdürürler.

Kültür bireylerin fizyolojik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesini sağlamaktadır. Bireyler içerisinde yaşadığı toplumun kültürel özelliklerinden etkilenerak iyiyi, doğruyu, güzeli ve çirkini öğrenerek kişiliklerini oluştururlar.

Ayrıca aynı kültüre inanan insanlar belirli değerlerin korunmasında mutabık oldukları için bireyler arasında sosyal dayanışmayı sağlamaktadır (Güney, 2020a: 24-49).

Bireylerin maddi ihtiyaçlarının yanında sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi de önem arz etmektedir. Bir toplumun yesi olarak yaşayan birey, toplumda aidiyet duygusunu hissederek psikolojik ihtiyaının giderilmesini de sağlamaktadır.

Toplum Açısından Kültürün nemi

Toplum ve kültür birbirini tamamlayan iki ögedir. Nerede bir toplum varsa orada kültürden söz edebiliriz. Toplum, devraldığı kültürel unsurlarda değişim yaratarak ya da değiştirmeden sonraki nesillere aktarmaktadır. Kültür, birikimli bir Şekilde yaşamaktadır.

Kültürün toplum hayatındaki ilişkileri düzenlemesi kültürün önemli bir yansımasıdır. Kültürel değişmeye paralel olarak toplumdaki bireylerin, tutum, duygu ve düşünceleri de değişmektedir.

Bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak toplumsal yaşamda değişimler olmuştur. Tarımda karasabanın kullanılması geniş aile yapısını gerektirirken, biçerdöver gibi teknolojik araçların kullanılması aile yapısını dolayısıyla kültürü de değişirmiştir. Kültür toplumları birbirinden ayıran önemli sınıflandırma aracıdır (Doğu, 2021: 23).

Toplumsal aidiyetin oluşmasında, tek bir organizma gibi olağanüstü süreçlerin bertaraf edilmesinde kültürün önemi yadsınamaz. Yine kültürel kazanımlar sayesinde toplumların sorun çözme becerisi birikimli olarak ilerlemektedir.

Önceki neslin ürettiği çözüm yöntemleri üzerine eklemeler yapılarak sonraki nesle transfer edilmektedir. Böylece toplumlar oluşabilecek sorunları daha pratik şekilde çözmektedirler.

Kurumlar Açısından Kültürün Önemi

Kurumlar toplum içerisinde yaşayan örgütler olduğu için, içinde yaşadıkları kültürden etkilenmektedirler. Kurumlar hedeflerine ulaşmak için çevresel faktörleri dolayısıyla da faaliyette bulunduğu kültürün özelliklerini göz önünde bulundurmalıdırlar.

Kurum çalışanları bir kültürün temsilcileri oldukları için, mensubu oldukları kültürün özelliklerini de işletmeye taşımaktadırlar.

Kurumlar farklı kültürel özelliğe sahip bireylerden oluşabilmektedir. Kültür gerek kurum çalışanlarının birbirleriyle gerekse çalışanların kurumların amaçlarına bağlanmasında belirleyicidir.

Kurumlar amaçlarına ulaşmak için çalışanların desteğine ihtiyaç duymaktadır. Kurumlarda geçerli olan kültürel yapıyla uyum sağlayan çalışanlar işletmenin taleplerine olumlu tepkiler verecektir. Her kurumun kendine has değerleri, kuralları, iş yapma şekilleri bulunmaktadır (Köse, v.d.,2001:220).

Bazı kurumlarda farklı kültürlerden çalışanlar da bulunabilmektedir. Bu durum kurumların tek bir kültür yerine çok kültürlü bir yapıyla çalışması sonucu doğurmaktadır (Yeşil, 2013: 53).

Kurumların hedeflerine ulaşmasında maddi ve maddi olmayan pek çok unsur arasında uyum sağlanması belirleyici olmaktadır. Teknik konularda standartlara uygun planlamalar uygulanabilirken, insan unsurunun ağırlıkta olduğu konularda belirsizlik söz konusudur.

Kültürel gerçeklik içerisinde yaşayan kurumlar dış çevre ile ilişkilerinde bu hassasiyetleri göz önünde bulundurmalıdırlar, aksi takdirde sürdürülebilirlikte sıkıntılar ortaya çıkabilecektir.

Aynı şekilde kurum çalışanları da farklı kültürel miraslarla işletme ortamına gelmektedirler. Bu farklılıkların kurum içerisinde uyumlaştırılarak, dengelenerek, işletme hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

KÜLTÜRÜN ÖZELLİKLERİ

Kültürün özelliklerini aşağıdaki başlıklar halinde sıralayabiliriz (Güvenç, 2020: 130-135, Güney, 2020a:26-30, Tutar, 23-24):

Kültür ğrenilir

Kültür kalıtımla aktarılmayan,eğitimle kazanılan, bireyin yaşam süresince edindiği alışkanları kapsamaktadır. Kültürsüz bir şekilde hayata başlayan insan, kendinden önce oluşturulan kültürel unsurları öğrenme yoluyla edinmektedir.

Kültür Tarihidir

İnsanları hayvanlardan ayıran en belirgin özellik, öğrendiklerini sonraki nesillere ğretebilmesidir. Kültürün bütün kültürlerden sonraki nesillere aktarılabilmesi, bütün kültürlerde ortak neden ve sonuçlarla ilgisini göstermektedir.

Kültür Sürekli

Kültürün sürekli kılınmasını sağlayan araç dildir. Gerek yazılı gerekse sözlü dil aracılığıyla kültürel unsurlar nesilden nesile transfer edilmektedir.

Kültür Toplumsal

Kültürün ortaya çıkması bir grup insanın varlığını gerekli kılmaktadır. Grubu oluşturan bireylerin alışkanlıkları, tutum ve değerleri grubun kültürünü meydana getirir. Toplumu meydana getiren insanların etkileşimi sonucunda kültür oluşur.

Toplumların gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun, kendine has kültürel özellikleri bulunur. Toplumu oluşturan alt grupların da kendine özgü kültürel motifleri bulunabilmektedir.

Kültür Kurallar Bütünüdür

Kültür ideal davranış kurallarından oluşur. Birarada yaşamayı mümkün kılan yazılı ve yazılı olmayan kurallar kültürün düzenli bir şekilde var olmasını sağlar. Kültürün sonraki nesillere aktarılmasını sağlayan bu kurallardır. Bireyler her zaman bu kurallara uymasa da eylemlerinin ideal olup olmadığının ayırımını yapabilmektedir.

Kültür İhtiyaçları Karşılıycıdır

Bireylerin ihtiyaçlarını gidermek için kullandıkları çözüm yöntemleri kültürü oluşturmaktadır. Bir yöntemin ihtiyaçlara cevap verebilirliği onun kalıcı olmasını sağlayarak kültürü oluşturmaktadır. İnsanların fizyolojik ve sosyolojik ihtiyaçları kültürel çözümler sayesinde çözümlenmektedir. Kültürü temsil eden unsurların insanlara sağladığı doyum, kültürün uzun soluklu olmasını sağlamaktadır. İnsanların doyumuna etkisi olmayan kültürel öğeler zamanla yok olabilmektedir.

Kültür Değişir

Toplumsal ihtiyaçların değişmesi çözüm yollarını da değiştirerek kültürün değişmeyi doğurmaktadır. Kültürler, yayılma, öykünme gibi yöntemlerle de değişebilmektedir. Maddi kültürel unsurlar değişirken toplumsal dirençle karşılanmazken, manevi kültürel unsurların değişme süreci daha zorludur.

Kültür Bütünleştiricidir

Kültürel sistem içerisindeki unsurlar uyumlu bir şekilde birbirini tamamlamaktadır. Kültür öğeleri değişir özellikle olduğu için, bütünleşen unsurlar zamanla değişerek, farklı bir bütünlük hali doğurabilmektedir.

Bir kültürel coğrafyada karmaşıklık ve ortak değerler az ise kültürün bütünleşmesi zorlaşacaktır. Bu durum toplumların sosyokültürel sorunlar yaşamasına sebep verecektir.

Kültür Soyutlamadır

Kültür kavramı temsil ettiği somut unsurları yansıtan soyut bir kavramdır. Kültür kavramı bir toplumdaki ilişkileri, yaşantıları, süreçleri yansıtır.

Kültür Toplumdaki Değerleri Kapsar

Bir toplumun kültürüne bakılarak, toplumda geçerli olan değerler görülebilir. Toplumların öncelediği, kıymet verdiği veya uzak durulması gereken davranış kalıpları kültürü meydana getirmektedir.

Kültür Toplumsal Birlikteliği İfade Etmektedir

Kültürün oluşması için bir toplumun varlığı gereklidir. Bir toplumda yaşayan insanların yaşayacakları sorunlar için aynı çözüm yollarında birleşmeleri birlikteliklerini kuvvetlendirmektedir. İnsanların; inanç, sanat, gelenek ve görenek gibi alanlarda birlikteliği artmaktadır.

Kültür Toplumların İlerlemesi İçin Gerekli ğelerden Meydana Gelir

Kültür, bir topluma kendinden önceki neslin emaneti, sonraki nesillere ise aktarılacak değerler silsilesidir. Toplum kültürler unsurları kimi zaman değiştirerek sonraki nesillere transfer eder. Her dönemin toplumu kültürü geliştirip, kültüre katkılar sunmaktadır.

Kültürle ilgili yukarıda sıralanan özelliklere bakıldığında kültürün; öğrenme yoluyla aktarıldığını, nesiller arası transfer edildiğini, toplumla anlam kazandığını, idealleştirilmiş kuralları içerdiğini, değişken olduğunu, içerdiği unsurların birbirini dengeleyerek bir sistem oluşturduğunu, toplumdaki değerleri kapsayarak toplumsal birlikteliği ifade ettiğini söyleyebiliriz.

Kültür kavramının yüzlerce farklı tanımı yapılırsa da çoğu tanımında bazı ortak kavramların kullanıldığı görülebilir. Bu ortak kavramların bir araya getirilmesi ile kültürün özellikleri şekillenmiştir.

KÜLTÜRÜN FONKSİYONLARI

Toplum yaşamı içerisinde kültürün etkilerini görebileceğimiz pek çok alan bulunmaktadır. Kültürün gerek toplumun geneli için gerekse bireysel yaşama dair yansımaları söz konusudur. Toplumları gruplandırma araçlarının başında kültürel doku gelmektedir. Bireylerin kişiliklerinin oluşmasında kültürün önemi bariz şekilde ortaya çıkmaktadır. Kültürün temel fonksiyonlarını şöyle sıralayabiliriz (Güney, 2020a: 30-31, Tutar, 2017: 39-41):

Kültür Bir Toplumu Diğerinden Ayırır

Dünya genelinde yaşayan birbirinden farklı toplumları ayırıştıran temel unsur kültürdür. Toplumların örfleri, adetleri, sanatları, değerleri, normları birbirinden farklı olabilmektedir.

Kültür Bir Topluma Ait Değerleri Bünyesinde Toplar

Bir toplumun üyesi olarak yaşayan birey, içinde yaşadığı toplumun kültürel özelliklerini dünya görüşüne yansıtmaktadır. Toplumun genelini ilgilendiren konularda, o kültürü temsil eden insanların ortak bir karara yönelmesi beklenmektedir.

Kültür Bir Sosyal Dayanışma Aracıdır

Toplumunu ayakta tutan belirli sosyal dinamikler söz konusudur. Bir arada yaşayan toplum üyeleri belirli değerlerde görüş birliğine vardıkları için bu değerlerin korunması arzusunu da taşımaktadırlar. Bu birliktelik sosyal dayanışmayı doğurmaktadır.

Kültür Koordinasyonu Sağlar

Kültür aracılığıyla toplumun ahenkli bir şekilde varlığı devam etmektedir. Toplumdaki grupların ve bireylerin davranışları arasındaki uyum, toplumsal koordinasyonu sağlamaktadır.

Kültür Sosyal Kişiliğin Oluşmasını Sağlar

Kişiliğin oluşumunda aile ve bireyin içinde bulunduğu toplumun kültürel özellikleri belirleyicidir. Kişi yetiştiiği topluma göre doğruları ve yanlışları kendi kişiliğinde barındırmaktadır. Toplumları ayıran kültürel özellikler, toplumu oluşturan bireylerin kişiliğinde de anlam kazanmaktadır.

Kültür Grup ve Toplum Hayatını Düzenler

Toplumsal gruplarda ve bireyler arası sosyal ilişkilerde düzeni sağlayan örnekler söz konusudur. İnsanların sosyal ihtiyaçlarını gidererek oluşabilecek problemlere çözümler sunar.

Kültür Psikolojik İhtiyaçların Tatmin Aracıdır

Aynı toplumda yaşıyan insanlar, ortak simgeler oluşturunarak iletişim kurmaktadırlar. İnsanların düşünme biçimlerini ve bu düşüncelerin ifade edilme yollarını insanlara sunarak kolaylık sağlanmaktadır.

Sonuç

Kültür kavram olarak tanımlanması zor olsa da bu soyut ifadeyi nitelendiren bazı özellikleri sıralamak mümkündür. Kültür insanlığın doğayla mücadelesi sonucunda çözüm olarak ortaya koyduğu maddi ve soyut çözümler olarak ifade edilmiştir.

Bütün toplumlarda ve insanların olduğu küçük gruplarda kültüre ait bazı ortak özelliklerden bahsedilebilir.

Kültürle ilgili ilk dikkati çeken özellik, bir topluluktaki ortak değerleri simgelemesidir. Bir toplumda bireysel farklılıklar söz konusu olsa da bazı semboller ve inanç sistemleri paylaşılarak ortak bir kültür meydana getirilmektedir.

İnsanların; bilgi, sanat, gelenek ve göreneklerini kapsayan karmaşık bir yapıdır kültür. Toplamların birbirinden ayrışmasını sağlayan simgelerdir.

Toplumları ayırt edebilmek için en belirgin araç kültürdür. Dil, sanat, yeme-içme, folklor, gelenek-görenek, siyaset, hukuk düzeni vb. tüm bu unsurlar toplumların kültürel özellikleridir. Bu özellikler bir toplumu tanımlayan unsurlardır. Toplumun birbirine bağlılığı kültürel öğeler aracılığıyla mümkün olmaktadır.

Toplum yaşamı içerisinde kültürün etkilerini görebileceğimiz pek çok alan bulunmaktadır. Kültürün gerek toplumun geneli için gerekse bireysel yaşama dair yansımaları söz konusudur.

Toplumları gruplandırma araçlarının başında kültürel doku gelmektedir. Bireylerin kişiliklerinin oluşmasında kültürün önemi bariz şekilde ortaya çıkmaktadır.

Kaynakça

Akgündüz, Y. (2013). Kâr Amacı Gütmeyen Konaklama İşletmelerinde Örgüt Kültürü ve Liderlik İlişkisi. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4.

Aktan, C. C. (2007). Bir Sosyal Sabit Sermaye Olarak Kültür. *Pazarlama ve İletişim Kültürü*, 1-11.

Bakan, İ. (2008). Örgüt Kültürü ve Liderlik Türlerine İlişkin Algılamalar İle Yöneticilerin Demografik Özellikleri Arasındaki İlişki: Bir Alan Araştırması. *Kahramanmaraş Üniversitesi İİBF Dergisi*, 10(14).

Bakoğlu, R., Aşkun, O., & Yıldırım, H. (2016). *Türkiye'de Kamu Kurum Kültürü*. İstanbul: Beta Yayınevi.

Barut, Y., & Onay, M. (2018). Örgüt Kültürü ve Liderlik Tarzı Anlayışında Yeni Argümanlar: Manisa Vestel Fabrikasında Bir Çalışma. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1).

Binbir, S. (2019). Örgüt Kültürünün Toplam Kalite Yönetimi ve Altı Sigma Yaklaşımı Üzerindeki Etkisi. *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi*, 75.

Güney, S. (2020). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Nobel.

Güney, S. (2020). *Liderlik*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Güney, S. (2020). *Örgütsel Davranış*. Ankara: Nobel Yayın.

Eğitim Felsefesi Bağlamında Kùltürün Önem, Özellik ve Fonksiyonlarının İncelenmesi

Güney, S., & Mansurova, S. (2017). İşletmelerde Dönüşümcü Liderlik Davranışlarının Örgüt Kùltürüne Etkisi Ve Bir Uygulama. *Anadolu Bil MYO Dergisi*(52), 37.

Güvenç, B. (2020). *İnsan ve Kùltür*. İstanbul: Boyut Yayıncılık.

Karadirek, G., & Genç, K. Y. (2020). *Örgüt Kùltürü*. Ankara: Astana Yayınları.

Köksal, K. (2007). Yükseköğretimde Örgüt Kùltürü ve Alan Araştırması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.

Köse, S., Tetik, S., & Ercan, C. (2001). Örgüt Kùltürünü Oluşturan Faktörler. *CBÜ Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 228.

Köse, S., Tetik, S., & Ercan, C. (2001). Örgüt Kùltürünü Oluşturan Unsurlar. *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 7(1), 222.

Mirze, S. K. (2021). *Liderlik Teori ve Uygulama*. İstanbul: Beta Basım Yayım.

Nişancı, Z. N. (2012). Toplumsal Kùltür-Örgüt Kùltürü İlişkisi ve Yönetim Üzerine Yansımaları. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1282.

Oğuz, E. S. (2011). Toplum Bilimlerinde Kùltür Kavramı. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 123-137.

Özkalp, E., Varoğlu, A., Varoğlu, D., Kirel, A. Ç., & Acar, P. (2019). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Tutar, H. (2017). *Örgüt Kùltürü*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Uzun, H. (2020). *Liderlik Tarzları ve Örgütsel Kùltürün Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkisi İletişim Sektöründe Bir Uygulama*. Zonguldak : Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Varoğlu, A. (2019). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Vural, Z. B. (2018). *Kurum Kùltürü*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Yeşil, S. (2013). Kùltür ve Kùltürel Farklılıklar: Liderlik Açısından Teorik Bir Deđerlendirme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 53.

Yıldız, G. (2017). *Örgüt Kùltürünün Özel ve Devlet Hastanelerinde Görev Yapan Hemşirelerin Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Üzerine Etkisi Ve Bir Uygulama*. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi